

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת חגיגה, דף י"ח

אלא אידי ואידי באכילה ולא קשיא, כאן באכילה
דנהמא כאן באכילה דפירי, דאמר רב נחמן: כל
הנוטל דינו לפירות הרי זה מגסי הרוח

אידי ואידי - זה וזה, שני המקרים
נהמא - לחם
פירי - פירות

הסבר: התלמוד שואל מדוע במקום אחד נאמר שצריך ליטול ידיים לאכילת חולין ובמקום אחר נאמר שלא צריך, ומשיבה שלאכילת לחם צריך ליטול ידיים, אבל לאכילת פירות לא צריך, ומי שעושה זאת נחשב מגסי הרוח.

על המפה

מכון וינגייט

אורד צ'ארלס וינגייט היה קצין בריטי אוהד ישראל, שסייע רבות ליישוב היהודי בארץ, וכוונה "הייד" לאחר נפילתו בהתרסקות מטוס במהלך במלחמת העולם השנייה, הוחלט בועד הלאומי להקים על שמו מוסד מרכזי לחינוך גופני בארץ ישראל. ההכנות לכך החלו ב-1947, והמוסד נפתח בפועל בשנת 1957. מטרותיו של מכון וינגייט הן הכשרת מורים לחינוך גופני, ארגון מחנות נופש לנוער ולעם, הכשרה גופנית לעולים, ומחקר והסברה בתחום החינוך הגופני. מכון וינגייט איפשר ליהודים לרכוש הכשרה בהוראת חינוך גופני בארץ ישראל, במקום לנסוע לקורסים בדנמרק כפי שנאלצו לעשות לפני

הקמת המדינה. בשנת תשמ"ט (1989) הוענק למכון וינגייט פרס ישראל.

מכון וינגייט, צילום אוויר, 2013 (Wikipedia), מוטי טלמור

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגישים דורות, מחברים עולמות.

סדר מועד | מסכת חגיגה דף י"ח-כ"ד

פרשת פקודי | כ"ו באדר א' - ב' באדר ב' (27 לפברואר - 5 למרץ)

דף י"ח: אסור מלאכה בחל המועד

במסכת מועד קטן למדנו, כי יש מלאכות שאסור לעשותן בחל המועד. בדף זה מביא התלמוד מדברי התנאים שאומרים, היכן יש מקור בתורה לדין זה.

רבי עקיבא אומר, כי לומדים זאת מפרשת "אמר" שבספר ויקרא, שם מצוה אותנו התורה על מצות החגים, שאסור לעשות מלאכה ביום טוב, ועל הקרבנות המיוחדים של החגים, על מצות ארבעת המינים ועל מצוות נוספות. בסיים הפרשה כותבת התורה: **"אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש"**. אמר רבי עקיבא, כאן מלמדת התורה שחל המועד צריך להיות "קדש", ויש להמנע מעשיית מלאכה בחל המועד.

אלו מלאכות אסורות בחל המועד?

התלמוד אומר שהתורה לא כתבה אלו מלאכות אסור לעשות בחל המועד, כי היא רצתה שהסנהדרין יקבעו זאת.

דף י"ט: הגל שעלה מן הים

מדף י"ט עד סוף המסכת בדף כ"ז, עוסקת הגמרא בהלכות טמאה וטהרה. מדוע הכניסו את הלכות טמאה וטהרה למסכת חגיגה?

רש"י מסביר, כי בהמשך דיני הטמאה והטהרה נלמד, כי יש דיני טהרה מיוחדים לעולי הרגלים, ולכן קבעו הלכות אלו במסכת חגיגה, כי היא עוסקת בדיני שלשת הרגלים.

בדף זה לומדים דין מיוחד - אדם טמא או כלי טמא, צריכים לטבול במקוה כדי להטהר מן הטמאה. גם בים ניתן לטבול כמו במקוה.

דף כ': חומר בקדש

שמו של הפרק הזה במסכת חגיגה הוא "חומר בקדש". הפרק הזה עוסק בדברים קדושים, ששכח שיהם קדושים יותר, כך הם חמורים יותר, דהיינו שהם נטמאים מדברים ששפצים אחרים אינם נטמאים מהם.

למשל, **"תרומה קדושה יותר מ'חלין'"**, שהם מאכלים שאין להם קדשה. יש גם דבר קדוש יותר מתרומה, והוא - "קדש", למשל, בשר של קרבנות, שנטמא בקלות יותר מן התרומה.

בדף זה מופיעה משנה ארכה שמביאה אחד עשר דינים שחייבים להקפיד עליהם ב"קדש", אך אין חייבים להקפיד עליהם בתרומה. למשל, יש הלכה ש"כלי מצרף לקדש". כלומר, אם יש חתיכות אחדות של בשר קרבו בתוך כלי, ונגעה טמאה באחת החתיכות - כל החתיכות טמאות. אם קורה מקרה כזה בתרומה, רק החתיכה שבה נגעה הטמאה - טמאה, אך יתר החתיכות טהורות.

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

העניין הזו עורר דיון סוער בחברה הישראלית ובעם היהודי.

חלקים בעם סברו שבמצב הזה שהבריטים עסוקים במלחמה בגרמנים, זה לא הזמן המתאים להילחם בהם, אלא אדרבה, יש לסייע להם להילחם בגרמנים, כי הסכנה הגרמנית גדולה יותר מהבריטית.

חלקים בעם סברו שלמרות העובדה שהבריטים נלחמים בגרמנים, על העם היהודי להמשיך ולהילחם בבריטים עד שיעזבו את הארץ ויאפשרו עלייה, התישבות וביטחון.

ו...מה?
עצמך?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il

תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

המרד הערבי הגדול

המרד הערבי הגדול, המכונה גם מאורעות תרצ"ו-תרצ"ט, היה מרד מאורגן שפרץ בארץ בשנת תרצ"ו. מטרת הערבים במרד היו למנוע הקמת מדינה יהודית, לפגוע בהתיישבות ולשכנע את הבריטים לקבל את דרישות הציבור הערבי. במהלך המרד תקפו הערבים יישובים יהודים, מוסדות בריטים ונציגי שלטון, ובנוסף לכך הכריזו על שביתה כללית כדי לפגוע במשק. למעלה מ-400 יהודים נרצחו במאורעות, ומספר יישובים קטנים נחרבו או ננטשו. המרד לא השיג את מטרותיו, ובסופו של דבר גרם יותר נזק לערבים מאשר ליישוב היהודי, שהמשיך לגדול ולהתחזק.

לוחמי כנופיות ערביות בתקופת המרד הערבי הגדול (1936)
(Wikipedia, hanini)

חמ"ד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

מורד במלכות

מורד במלכות הוא מי שמתקומם נגד שלטונו של המלך וקורא לעם למרוד בו. על פי הדין מותר למלך להורגו. בין המורדים המפורסמים בתנ"ך: אבשלום ושבע בן בכרי, שמרדו בדוד המלך, וירבעם בן נבט, שמרד בשלמה המלך.

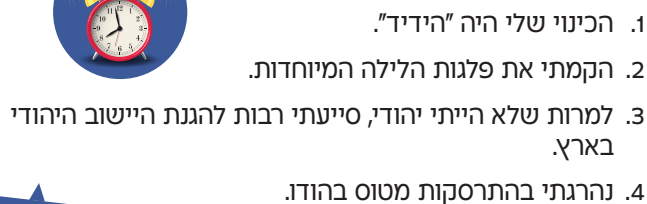
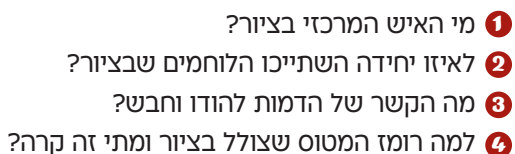
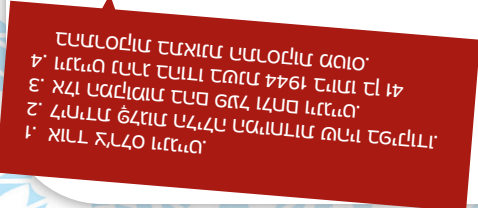
**הצטרפו למאות אלפי לומדי
הדף היומי, פתחו שיעור שבועי
אצלכם בקהילה**

כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי- בית ספר 'ישורון', חולון

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תע"ח	התשכ"ט	5727 ה'תשנ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260	5258	4900	4800	4650	4260
שנת סיום הש ללומדי הרב יחי	70 שנה למדינה	הרב אריה לוי	מלחמת עושה הניצח	הקמת המדינה	מלחמת העצמאות	שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 תל תלמידי הרמב"ם

סדר מועד | מסכת חגיגה, דף כ"א - כ"ד

דף כ"א: זְהִירוֹת מְחִיצָה

חפץ טמא ניתן לטהר כאשר טובלים אותו במקוה.

בשעה שטובלים חפץ במקוה, צריך לבדוק ולודא שאין עליו "חציצה", כלומר, שאין שום דבר שדבוק לכלי והוא חוצץ מפריד, בין הכלי לבין המים.

גם אדם טמא שטובל במקוה כדי להיות טהור, צריך להקפיד שלא תהיה לו חציצה, למשל, מי שצבע את ביתו צריך לבדוק שאין לו צבע על הידים, כי אם ידיו צבועות, מי המקוה לא נוגעים בהן. גם כשאנו נוטלים ידים, אנו מקפידים שלא תהא חציצה על הידים, כדי שהמים יגעו בכל הידים.

דף כ"ב: טומאה בבית בן שתי קומות

ישנה הלכה מעניינת ביותר שבית שמאי אמרו, העוסקת בדיני טומאה.

אם יש מת בתוך בית. כל החפצים והאנשים שנמצאים בתוך הבית - נטמאים. אם יש לבית שתי קומות, הטמאה לא עוברת לקומה השנייה. אבל, אם יש חור (בגדל טפח על טפח לפחות) בין הקומה הראשונה לקומה השנייה, הטמאה עולה דרך החור וכל החפצים שבקומה השנייה נטמאים גם הם.

והנה, אדם אחד לקח כלי חרס וסתם בו את החור שבין הקומות. על כך אמרו בית שמאי: עכשיו הכלים שנמצאים בקומה השנייה - נטמאים, אבל המאכלים שנמצאים בקומה השנייה - אינם נטמאים.

דף כ"ג: מי חטאת

לאדם או כלי שננטמאו ממת, יש סדר טהרה מיוחד. בהתחלה צריך להזות עליהם "מי חטאת" ואחר כך הם כף יכולים לטבול.

"מי חטאת" הם מים שמערב בהם אפר פרה אדמה. את הפרה האדמה שוחטים ושורפים, ומערבים את האפר במים והם "מי חטאת". מדוע קוראים להם "מי חטאת"? כי התורה מכנה את הפרה האדמה "חטאת".

דף כ"ד: נטילת ידים

לפני אכילת לחם - אנו נוטלים ידים. נטילת ידים היא מצוה מדרבנן. ויש לה מספר מקורות והסברים.

שלמה המלך והסנהדרין שהיו בזמנו, קבעו שצריך לטל ידים לפני אכילת בשר קרוב, זאת מפני שאנשים נוגעים בידיהם בכל מיני מקומות, גם מקומות מלכלכים, ולכן תקנו שלפני שאוכלים בשר קרוב צריך לטל ידים, כי אין זה מכבוד הקרוב שיגעו בו בידיים מטונפות.

שנים רבות אחר כך תקנו שמאי הזקן והלל הזקן מאותה סבה, שהכהנים צריכים לטל ידים לפני אכילת תרומה. בנוסף לתקנה של נטילת ידים לתרומה, תקנו חכמים כי כל אדם מיישראל האוכל לחם, יטל ידיו לפני כן וכן לעולם לא יתבלבלו הכהנים ולא ישכחו לטל ידים.

שנים רבות אחר כך תקנו שמאי הזקן והלל הזקן מאותה סבה, שהכהנים צריכים לטל ידים לפני אכילת תרומה. בנוסף לתקנה של נטילת ידים לתרומה, תקנו חכמים כי כל אדם מיישראל האוכל לחם, יטל ידיו לפני כן וכן לעולם לא יתבלבלו הכהנים ולא ישכחו לטל ידים.

דבר תורה

מדוע חוזרת התורה ומונה ופוקדת באריכות כה רבה את כל התרומה שתרמו ישראל למשכן?

ניתן להשיב ולומר כי דבר זה בא ללמדנו עד כמה האדם צריך להשתדל שלא יתעורר כלפיו חשד, אפילו כזה שאיננו מוצדק.

כולם האמינו במשה ואף אחד לא חשב שהוא נטל אפילו פרוטה לכיסו מכל הנדבה, אך למשה חשוב למנות את כל התרומה ולציין במה היא הושקעה, כדי שלא יוכל אפילו להתעורר כלפיו חשד.

עניין זה נובע מציוויה של התורה "והייתם נקיים מה' ומישראל", הדורש מהאדם לעלות מדרגה בשמירה על נקיון כפיו, כך שלא יהיה צודק וישר רק בעיני עצמו כי אם גם בעיני אחרים.

חִיצָה!

השלימו את המילים הבאות, שבכולן מופיעות אותיות "חול":

1. מאכל שאינו קדוש - חול

2. ימי החג שמותרים בחלק מהמלאכות - חול

3. לסלוח - חול

4. בשוב ה' את שיבת ציון היינו - חול

חולצה, חולצה, חולצה, חולצה, חולצה

שאלות השבוע

- מה זה "חולין"?
- האם צריך להסיר מדבקה מכלי לפני שטובלים אותו?
- מי תיקן נטילת ידיים לפני אכילת לחם?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il, *בפיקוח ראה חשבון יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.

